

# Motion till riksdagen

1989/90:L503

av Carl G Nilsson och Ingvar Eriksson (båda m)

Lagstiftningen om jordbruksarrende

---

Ca 43 % av den svenska åkerjorden är arrenderad och över hälften av alla jordbruksföretag är beroende av arrende i någon form. Arrende är således en betydelsefull brukningsform i jordbruksnäringen. Som företagsform kräver den ett varaktigt samarbete mellan parterna för att fungera tillfredsställande, för att främja arrendegårdarnas utveckling och möjliggöra ett företagsekonomiskt lönsamt brukande. Allt detta förutsätter en väl fungerande arrendemarknad.

Arrendeupplåtelseerna har svarat för mycket av dynamiken i det i övrigt hårt reglerade svenska jordbruket. Genom arrendeavtal har företagen kunnat omstruktureras och växa. Genom arrende öppnas möjligheter att etablera nya jordbruksföretag även för dem som inte har tillräckligt kapital för att köpa egen gård.

De ändringar i arrendelagstiftningen som har beslutats under senare år har enligt vår mening medfört att balansen mellan avtalsslutande parter allvarligt har rubbats. Samtliga ändringar har inneburit en förstärkning av arrendatorns ställning.

Arrendatorns starka besittningsskydd, överlåtelse rätt till nästa generation, förköpsrätt, friköpsrätt m.m. har fått till följd en påtaglig tveksamhet och i många fall en direkt ovilja bland främst privata jordägare att utarrendera hela eller delar av sin egendom. Denna negativa inställning har kraftigt förstärkts efter de senaste lagändringarna.

Utvecklingen har också inneburit att i de fall utarrendering sker, har samarbetet mellan jordägare och brukare tagit andra former. Man skriver mycket korta avtal eller arrenderar jord, ekonomihus och bostad var för sig. Allt i syfte att kringgå lagstiftningen. Denna utveckling är skadlig både för parterna, för jordbruksnäringen och därmed för samhället som helhet.

När nu en avreglering av svenskt jordbruk är förestående så bör också arrendelagstiftningen vara utformad på ett sådant sätt att marknadskrafterna där får ett ökat spelrum. Denna lagstiftning bör enligt vår mening bli föremål för en allmän översyn som bör syfta till att åstadkomma ett större inslag av avtalsfrihet på arrendemarknaden. Den framtida lagstiftningen måste i största möjliga utsträckning bygga på samma principer som gäller för andra företagare. Jordägare och arrendator – två numera jämbördiga företagare – bör framgent få träffa avtal om sina inbördes förhållanden inom ramen för avtalslag och annan generell lagstiftning.

Det är också värt att notera att när riksdagen 1989 fattade beslut i den s.k. friköpsfrågan, ansåg ett stort antal av då tillfrågade remissinstanser att arrendelagstiftningen i sin helhet borde bli föremål för en allmän översyn.

Mot. 1989/90

L503

## Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med upp-  
gift att föreslå ändringar i arrendelagstiftningen syftande till en bättre  
balans mellan jordägare och arrendatorer.

Stockholm den 22 januari 1990

*Carl G Nilsson (m)*

*Ingvar Eriksson (m)*